

F. Schubert - Wohin?

cd 1 track 2

Dit vragenblok gaat over het lied *Wohin?* uit de liederencyclus *Die schöne Müllerin* van Franz Schubert (1797 - 1827). Deze cyclus, op gedichten van de Duitse dichter Wilhelm Müller, is geschreven voor zangstem met pianobegeleiding.

Van het eerste deel van dit lied is de tekst afgedrukt.

- a Ich hört' ein Bächlein rauschen wohl aus dem Felsenquell,
... hinab zum Tale rauschen so frisch und wunderhell.
... Ich weiß nicht, wie mir wurde, nicht, wer den Rat mir gab,
... ich musste auch hinunter mit meinem Wanderstab,
... ich musste auch hinunter mit meinem Wanderstab.

- 1p 1 Noteer de vorm van dit deel, door voor elke regel de juiste letter te zetten. Je hoeft geen accenten te gebruiken. De eerste letter is gegeven. *Je hoort het fragment twee keer.*

cd 1 track 3

In het lied volgt de ik-persoon een beekje (*ein Bächlein*).

- 2p 2 Noem twee manieren waarop het beekje in de **pianopartij** muzikaal tot klinken wordt gebracht. *Je hoort het fragment twee keer.*

1

2

cd 1 track 4

De melodie van het begin van het lied is onvolledig afgedrukt.



- 2p 3 Noteer de ontbrekende noten (toonhoogte en ritme). *Je hoort het fragment vier keer.*

cd 1 track 5

Van het fragment is de tekst afgedrukt.

- 1 Ich musste auch hinunter mit meinem Wanderstab,
- 2 ich musste auch hinunter mit meinem Wanderstab.
- 3 Hinunter und immer weiter, und immer dem Bache nach.

1p 4 In de derde tekstregel krijgt de onderste partij (de lage tonen) een andere rol.
 Beschrijf die veranderde rol.
Je hoort het fragment twee keer.

.....

cd 1 track 6

In dit fragment wordt de tekst *und immer frischer rauschte und immer heller der Bach* twee keer gezongen, de tweede keer met enkele veranderingen aan het eind.

2p 5 Noem twee van die veranderingen in de **zangpartij**.
 Laat de dynamiek buiten beschouwing.
 Een antwoord als 'de melodie is anders', is niet voldoende.
Je hoort het fragment drie keer.

1

2

cd 1 track 7

Van dit fragment is de tekst afgedrukt.

- 1 Ist das denn meine Straße?
- 2 O Bächlein, sprich, wohin?

Bij de tweede zin verandert de muziek van karakter en klinkt het lied enigszins angstig.

2p 6 Noem twee manieren waarop deze angst in de zangpartij tot klinken wordt gebracht.
Je hoort het fragment drie keer. Daarna heb je nog tien minuten om deze vraag, en ook vraag 7 t/m 9 te beantwoorden.

1

2

Hieronder is een partituurfragment afgedrukt. Beantwoord vraag 7 t/m 9 met behulp van dit partituurfragment.

Maat 1 van de zangpartij is gebaseerd op één drieklank.
1p 7 Geef de volledige naam van deze drieklank.

.....

De hoofdtoonsoort van het lied is G majeur.
1p 8 Wat is de relatie tussen de toonsoort in het partituurfragment en de hoofdtoonsoort G majeur?

.....

Door de combinatie van de zangpartij en de bovenstem van de pianopartij komt een bijzonder ritmisch verschijnsel voor.
1p 9 Geef de technische term van dit ritmische verschijnsel.

.....

cd 1 track 8

In dit fragment van acht maten worden vier motieven gezongen. Deze vier motieven zijn hieronder, in willekeurige volgorde, afgedrukt.

- 2p 10 In welke volgorde worden deze vier motieven gezongen?
Noteer de cijfers hieronder in de juiste volgorde.
Na een korte leestijd hoor je het fragment drie keer.

..... - - -

cd 1 track 9

Je hoort het slot van het lied twee keer.

De laatste toon van de zangpartij is één van de tonen van het slotakkoord.

- 1p 11 Is dit de grondtoon, de terts of de kwint?
A grondtoon
B terts
C kwint

cd 1 track 10

Je hoort één keer het einde van het lied. Daarna wordt de cd vijf minuten stilgezet.

Schubert is een componist uit de romantiek. Toch heeft dit lied, naast kenmerken uit de romantiek, ook enkele kenmerken van het classicisme.

- 2p 12 Geef twee kenmerken van het classicisme die in dit gedeelte van het lied te horen zijn.

1

2

J.S. Bach - Brandenburgs Concert nr. 4

cd 1 track 11

Dit vragenblok gaat over het vierde Brandenburgs Concert van Johann Sebastian Bach (1685 - 1750).
Dit concert heeft drie delen: Allegro - Andante - Presto.
De bezetting is: soloviool, twee altblokfluiten, strijkers en continuo.
De klank is een halve toon lager dan de notatie.

Vraag 13 t/m 16 gaan over het eerste deel, Allegro.

Van het begin zijn de partijen van de blokfluiten afgedrukt.

1p 13 Op welke twee harmonische functies is dit gedeelte gebaseerd?

..... en

1p 14 In welke maten spelen de blokfluiten in parallelle sexten?

.....

In het fragment treedt er vanaf maat 7 een verandering op in de rolverdeling van de beide blokfluiten.

1p 15 Beschrijf die verandering.

.....

Na een korte leestijd hoor je het fragment drie keer.

cd 1 track 12

Je hoort de tweede helft van het vorige fragment en het vervolg, drie keer.

- 2p **16** Noem één verandering in het vervolg ten opzichte van het voorafgaande gelet op de gebruikte akkoorden, en één verandering gelet op het ritme van de baspartij.

gebruikte akkoorden

.....

ritme van de baspartij

.....

cd 1 track 13

Vraag 17 t/m 21 gaan over het tweede deel, Andante.

Van het begin is de partituur afgedrukt.

Na een korte leestijd hoor je dit begin vier keer. Daarna heb je nog vijf minuten om vraag 17 t/m 20 te beantwoorden.

1 2 3 4 5 6 7

2 6

1 2 3 4 5 6 7

6 + +

3p **17** Welke instrumenten spelen de partijen 1 t/m 6?

1

2

3

4

5

6

Welke twee instrumenten spelen partij 7?

partij 7 en

1p **18** Waarvoor dienen de cijfers onder partij 7?

.....

1p **19** In welke toonsoort staat dit fragment?

.....

In het fragment wordt terrassendynamiek toegepast.

1p **20** Leg uit hoe dit wordt gerealiseerd.

.....

cd 1 track 14

Van het vervolg zijn de partijen van de beide blokfluiten afgedrukt.



In de bovenste partij komt een dalende chromatische reeks voor.

1p 21 Noem de eerste en de laatste noot van die reeks.

Je hoort het fragment één keer.

eerste noot

laatste noot

cd 1 track 15

Vraag 22 t/m 26 gaan over het derde deel, Presto.

Dit derde deel heeft een fugatisch karakter.
Het thema, ingezet door de altviool, is afgedrukt.



1p 22 Welk alternatief geeft de volgorde van de vijf inzetten juist weer?

Je hoort het fragment drie keer.

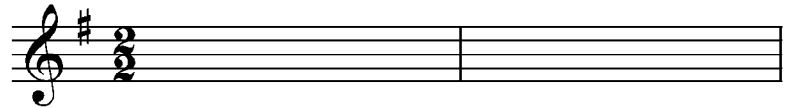
- A altviool - viool - bas - viool - blokfluit
- B altviool - viool - bas - viool - blokfluit + viool
- C altviool - viool - viool - bas - blokfluit
- D altviool - viool - viool - bas - blokfluit + viool

cd 1 track 16

De melodie van de altvioolpartij is nogmaals afgedrukt.

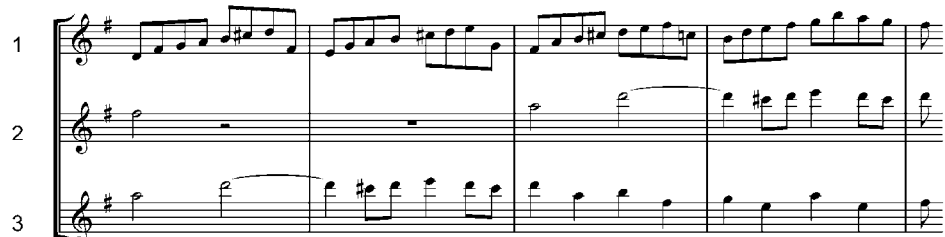


- 2p **23** Noteer de eerste twee maten in de g-sleutel. (Denk om het goede octaaf.)
Beantwoord deze vraag meteen.



cd 1 track 17

Van het volgende gedeelte zijn de drie bovenstemmen afgedrukt.
Partij 2 is onvolledig afgedrukt.



- 1p **24** Er komt twee keer een overlapping van het thema voor.
Geef de technische term voor een dergelijke overlapping.
Je hoort het fragment twee keer.

cd 1 track 18

Je hoort het zojuist beluisterde fragment nog drie keer.

De drie bovenstemmen zijn nogmaals afgedrukt.

1
2
3

1
2
3

1
2
3

1
2
3

- 2p **25** Vul de ontbrekende noten (toonhoogte en ritme) in partij 2 in.
(Vergeet de verbindingsbogen niet.)

cd 1 track 19

Je hoort het slot twee keer. Daarna wordt de cd tien minuten stilgezet.

Deze compositie komt uit de barok.

- 3p **26** Geef daarvoor drie argumenten.

- 1
- 2
- 3

F. Schmitt - Dionysiaques

cd 2 track 1

Dit vragenblok gaat over een werk voor harmonieorkest van de Franse componist Florent Schmitt (1870 - 1958). De titel verwijst naar Dionysos, de Griekse god van de wijn en het theater. Het werk bestaat uit twee gedeeltes die in elkaar overlopen. Het eerste gedeelte is rustig en lyrisch en staat symbool voor het sterfgezag dat tijdens een offerritueel wordt gezongen. Het tweede gedeelte is heftiger en hoort bij een uitbundig drankgezag.

Van het begin is de melodie (ritmisch niet helemaal volledig) afgedrukt.



- 1p 27 Welk instrument speelt deze hele melodie?
Je hoort het fragment twee keer.

.....

cd 2 track 2

De melodie is nogmaals afgedrukt.



Behalve de triool in maat 3, komen in deze melodie nog drie (dezelfde) antimetrische figuren voor.

- 1p 28 Noteer deze drie antimetrische figuren door het juiste getal tussen de haken te plaatsen **en** geef de benaming ervan.

benaming

Maat 3 bestaat uit elf verschillende tonen.

- 1p 29 Welke toon ontbreekt voor een volledige chromatische reeks?

.....

- 1p 30 Beschrijf de intervalstructuur van de melodie in maat 3.
Let op: Het is niet de bedoeling de intervallen te benoemen.

.....

.....

Je hoort het fragment één keer. Daarna heb je nog vijf minuten om vraag 28 t/m 30 te beantwoorden.

cd 2 track 3

In het volgende fragment speelt voornamelijk één instrument het afgedrukte thema.



Het thema bestaat uit vier motieven die grote gelijkenis met elkaar vertonen. Het begin van de eerste twee motieven is genummerd.

- 2p **31** Geef met twee pijlen in het notenvoorbeeld aan waar respectievelijk motief 3 en 4 beginnen.
Je hoort het fragment twee keer.

cd 2 track 4

De overgang tussen het rustige eerste en het heftigere tweede gedeelte van het werk duurt acht en een halve maat en kun je verdelen in: afbouw – opbouw.

- 4p **32** Geef aan hoe deze overgang wordt gerealiseerd, gelet op de afbouw (twee aspecten) en de opbouw (twee aspecten).
Je hoort de overgang drie keer.

afbouw

1

2

opbouw

1

2

cd 2 track 5

Van het vervolg zijn drie partijen afgedrukt.

The musical score consists of three staves labeled 1, 2, and 3. The time signature is 3/4. The score is divided into four measures, numbered 1 through 4 at the top. Staff 1 (treble clef) contains: Measure 1: quarter note G4, quarter note A4, quarter rest; Measure 2: quarter note G4, quarter note A4, quarter rest; Measure 3: quarter note G4, quarter note A4, quarter note B4; Measure 4: quarter note A4, quarter note B4, quarter note C5. Staff 2 (treble clef) contains: Measure 1: quarter rest, quarter note G4, quarter note A4; Measure 2: quarter rest, quarter note G4, quarter note A4; Measure 3: quarter rest, quarter note G4, quarter note A4; Measure 4: quarter rest, quarter note G4, quarter note A4. Staff 3 (bass clef) contains: Measure 1: quarter note G3, quarter note A3, quarter note B3; Measure 2: quarter note G3, quarter note A3, quarter note B3; Measure 3: quarter note G3, quarter note A3, quarter note B3; Measure 4: quarter note G3, quarter note A3, quarter note B3.

Hoewel alle partijen in een 3/4 maatsoort staan genoteerd, kun je hier toch spreken van polymetriek.

- 1p 33 Geef bij partij 1 (maat 3 en 4) aan welke maatsoort er feitelijk klinkt.
Je hoort het fragment drie keer.

.....

cd 2 track 6

Van een aantal partijen zijn acht maten in een partituur afgedrukt.

The image displays a musical score for a woodwind and brass ensemble. The score is divided into two systems, each containing eight staves. The instruments listed on the left are piccolo, dwarsfluit (flute), hobo (oboe), fagot (bassoon), es-klarinet (E-flat clarinet), bes-soloklarinet (B-flat solo clarinet), bes-klarinet 2 (B-flat clarinet 2), bes-basklarinet (B-flat bass clarinet), es-altsaxofoon (E-flat alto saxophone), c-trompet (C trumpet), bes-cornet (B-flat cornet), trombone, and bastrombone (bass trombone). The first system shows measures 1 through 4, and the second system shows measures 5 through 8. The music is written in a key signature of two sharps (D major) and a 3/4 time signature. The piccolo part features a melodic line with various ornaments and dynamics. The flute and bassoon parts provide harmonic support. The clarinet and saxophone parts play sustained chords. The trumpet and trombone parts play sustained chords with some dynamics markings. The score is marked with double bar lines and repeat signs at the beginning and end of each system.

De melodie wordt gespeeld door respectievelijk de es-klarinet en de hobo. Deze melodie begint met een dalende chromatische reeks van vier tonen.

1p **34** Noem nog een instrument dat ook een chromatische reeks van vier tonen speelt.
.....

Een aantal houten blaasinstrumenten speelt in maat 1 en 2 een begeleiding in een complementair ritme.

2p **35** Welke instrumenten zijn dat **achtereenvolgens** in deze twee maten?

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

In de partij van de bastrombone klinkt een specifieke begeleidingswijze.

1p **36** Noem de technische term voor deze begeleidingswijze.
.....

Je hoort het fragment twee keer. Daarna heb je nog vijf minuten om vraag 34 t/m 36 te beantwoorden.

cd 2 track 7

In het slot komt het extatische karakter van het drankgezag tot een climax.

3p **37** Noem drie manieren waarop deze climax wordt gerealiseerd.

Laat de dynamiek buiten beschouwing.

Je hoort het slot twee keer.

- 1
- 2
- 3

cd 2 track 8

Je hoort een fragment twee keer. Daarna wordt de cd vijf minuten stilgezet.

Deze compositie van Schmitt heeft verschillende laat negentiende-eeuwse en vroeg twintigste-eeuwse stijlkenmerken, waaronder impressionistische.

2p **38** Noem twee impressionistische stijlkenmerken die in dit fragment te horen zijn.

- 1
- 2

Madonna - 4 minutes

cd 2 track 9

Dit vragenblok gaat over het nummer *4 minutes* van Madonna uit 2008 en een remix daarvan door de Nederlandse muzikant Junkie XL.

In de intro van acht maten wordt vier keer dezelfde zin gerapt.
Tekst en ritme van deze rapzin zijn afgedrukt.

The image shows a musical notation for a rap part. It consists of two staves. The top staff is labeled 'hoge stem' and contains a whole note 'E' with a bar line after the first measure. The bottom staff is labeled 'rap' and contains a rhythmic pattern of eighth notes and rests. The lyrics are: 'I'm ou-ta time ___ and all I got is 4 mi-nutes 4 mi-nutes,eh'. The notation is divided into two measures, labeled '1' and '2'.

Behalve deze rapzin klinkt vanaf maat 2 ook een hoge stem.
Deze hoge stem zingt steeds hetzelfde ritmisch motief.

- 1p 39 Welk notenvoorbeeld geeft dit ritmisch motief juist weer?
Je hoort de intro twee keer.

- A
- B
- C
- D

cd 2 track 10

Je hoort de intro nog drie keer.

Behalve de rapzin en de hoge stem klinkt vanaf maat 6 ook een lage stem.

Deze lage stem rapt twee keer op een kwartnoot de tekst *four*.

1p 40 Noteer in maat 6 het ritme van die lage stem (inclusief rusttekens).

cd 2 track 11

Dit nummer is grotendeels gebaseerd op een thema van vier maten.

Maat 1 en 2 van dit thema zijn afgedrukt.

Maat 3 en 4 verschillen van maat 1 en 2.

2p 41 Noem twee verschillen. Ga bij je antwoord uit van maat 3 en 4.

Je hoort het fragment drie keer.

1

2

cd 2 track 12

Het vormschema van de eerste drie zinnen van couplet 1 is: a - a' - b.

Tekst en melodie van de a-zin zijn afgedrukt.

2p 42 Noem twee verschillen tussen de melodie van de a- en de b-zin.

Ga bij je antwoord uit van de b-zin.

Je hoort het fragment twee keer.

1

2

cd 2 track 13

Couplet 2 bestaat uit acht zinnen van elk één maat.
De tekst is afgedrukt.

- 1 op *If you want it*
- 2 voor *You already got it*
- 3 *If you thought it*
- 4 *It better be what you want*
- 5 *If you feel it*
- 6 *It must be real just*
- 7 *Say the word and*
- 8 *Imma give you what you want*

3p **43** Noteer vóór elke zin of de inzet van de zang **op**, **voor** of **na** de eerste tel van de maat plaatsvindt. Regel 1 en 2 zijn al ingevuld.
Je hoort het fragment vier keer.

cd 2 track 14

In het refrein wordt vier keer een akkoordenschema gespeeld.
De akkoorden en de bas hiervan zijn afgedrukt.

2p **44** Geef de volledige benaming van de twee genummerde akkoorden.
Je hoort het fragment één keer.

- 1
- 2

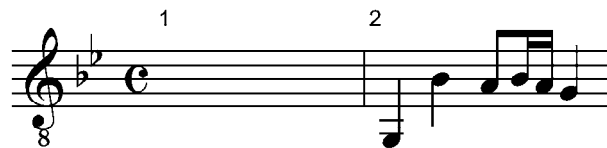
cd 2 track 15

Het begin van het thema is nogmaals afgedrukt.



Je hoort het einde van couplet 2 gevolgd door de inzet van een enigszins gewijzigd thema, vier keer.

- 1p 45 Noteer in maat 1 de gewijzigde toonhoogte van het thema.



cd 2 track 16

Vraag 46 t/m 50 gaan over de remix van dit nummer door Junkie XL.

- 1p 46 In dit fragment speelt de bassdrum een kickbeat.
Leg uit wat hiermee bedoeld wordt.
Je hoort het fragment één keer.

.....

cd 2 track 17

Van het oorspronkelijke nummer van Madonna zijn een aantal notenvoorbeelden afgedrukt.

1 begeleidingsmelodie van de intro:



2 rap uit de intro:



3 thema:



4 bas van het refrein:



2p 47 Op welke twee notenvoorbeelden, al dan niet enigszins gewijzigd, is de remix gebaseerd? Noteer beide cijfers.

Na een korte leestijd hoor je het fragment twee keer.

..... en

cd 2 track 18

Deze remix heeft vooral kenmerken van Dance.

2p 48 Noem aan de hand van dit fragment twee kenmerken van Dance.

Je hoort het fragment één keer.

1

2

cd 2 track 19

Uit het programma 'De wereld draait door' waarin Junkie XL laat horen hoe hij de remix in elkaar heeft gezet, hoor je drie korte muziekfragmenten.

Er klinkt steeds een metronoom.

1p **49** Hoe staat deze metronoom ingesteld?

- A op 30 bpm
- B op 60 bpm
- C op 120 bpm
- D op 240 bpm

In fragment 1 voegt Junkie XL aan het thema van Madonna één instrument toe, in fragment 2 daarbij een tweede instrument en in fragment 3 een derde instrument.

1p **50** Welk instrument voegt hij toe in fragment 1, in fragment 2 en in fragment 3? Kies uit: keyboard, elektrische gitaar, basgitaar.

fragment 1

fragment 2

fragment 3

Je hoort fragment 1, 2 en 3 na elkaar, en dit twee keer.